

Levstikova nagrada za življenjsko delo 2005

DANE ZAJC

Osem knjig poezije za otroke, troje lutkovnih iger, lirska pravljica in iz tega nekaj antoloških izdaj. Opus ni velik, toda podobno kot ne prav številne Kosovelove pesmi za otroke tudi Zajčeve posegajo v sam vrh tovrstne ustvarjalnosti na Slovenskem. Nekatere od tistih, ki so izrazito metrično in kitično urejene, so si otroci tako prisvojili, da bi jih lahko imeli za ljudske. Pojejo jih in se z njimi igrajo, jih po svoje spreminjajo. To je otroški pesmi velik kompliment. Drugi, nič manjši, pa je, da Zajčeve otroške pesmi s posebnim užitekomo beremo tudi odrasli, najdemo v njih ljubeznivost, igrivost, smeh, domišljijo in skrito modrost, včasih že kar bolečo in strašno. Peter Svetina v spremni besedi k antološkemu izboru iz *Zajčeve poezije – Hiša sanja* – opozori na močno povezavo te poezije z ilustracijo, saj so številne Zajčeve pesniške knjige nastale ob že narisanih ilustratorskih predlogah, tako na primer zbirka *Na papirnatih letalih* ob Bizovičarjevih, *Lokomotiva* pa ob ilustracijah Marije Lucije Stupica. Zanimivost – oba ciklusa sta najprej izšla na Cicibanovih naslovnica! Iz ilustracij izhajajočih Zajčevih otroških pesniških knjig je kar pet, takšna je tudi pravljica *Leteča hišica*. Zajčevo ustvarjanje za otroke pa je živo povezano še z lutkovnim gledališčem.

Kjerkoli odpremo Zajčeve knjige za otroke, povsod nas pričakajo pisane pesniške podobe, bogata zvočnost, otroška igra, ki je v svoji igrivosti resna in lepa kot življenje. Za taka doživetja se je komajda mogoče oddolžiti z nagrado.

Levstikova nagrada za življenjsko delo 2005

Opus akademske slikarke Jelke Reichman je tako velik in prepoznaven, da pravzaprav ni slovenske družine, kjer je ne bi poznali. Njene jasne in nezgrešljive podobe že desetletja navdihujejo domišljijo otrok in njihovih staršev ter starih staršev. Generacije se izmenjujejo v njenem nekonfliktnem, prijaznem svetu otroških zgodbic, polnem hrepenenja po lepoti. Celu zveri, kakršni sta medved in volk, ali pa mali porednež, vsi so naslikani tako, da jim zlahka in vnaprej oprostimo njihovo naravo. Ljubkost in natančnost se prepletata s humorjem in hudomušno distanco.

O tem bi nemara največ lahko povedal *Maček Muri*, največja zvezda slovenske ilustracije, ki je postal fenomen in z njim tudi njegova slikarka. O tem bi lahko veliko povedal tudi *Moj prijatelj Piki Jakob* ali *Dvanajst slonov* ali *Medvedki sladkosnedki* ali nešteto otroških junakov, katere je naredila slavne in priljubljene. Vprašajte otroke ali njihove starše, katera ilustratorica jim prva pride na misel, ko govorimo o otroških knjigah. Odgovor bo skoraj brez dvoma: Jelka Reichman.